Technische vragen programmabegroting 2026-2029

Versie 2 - 3 november 2025

Link naar PDF begroting: https://www.oss.nl/bestuur_en_organisatie/college-van-B-en-W/financien.htm

Vraag	Antwoord
Algemene vragen	
Bij de beschrijving van activiteiten in de paragrafen 'wat gaan we hiervoor doen' staat bij 'Wanneer gereed?' soms de term 'regulier'. Wat wordt hiermee bedoeld?	We bedoelen daarmee dat het reguliere en doorlopende activiteiten zijn die we jaarlijks uitvoeren.
Vervolgvraag: wat is het verschil met 'continue'	Dat is in principe hetzelfde antwoord, het gaat om doorlopende activiteiten die we jaarlijks uitvoeren. We zullen proberen om dit uniformer op te schrijven.
In de aanbiedingsbrief wordt aangekondigd dat we fors gaan inzetten op beheersing van de jeugdzorg en Wmo. De kosten van de jeugdzorg lopen inderdaad uit de hand. Maar bij de Wmo toch niet? Graag een onderbouwing indien dit wel zo is.	De kosten voor Wmo zijn afgelopen jaren ook fors gestegen. In diverse begrotingen en financiële tussenrapportages hebben we 3O-ontwikkelingen/autonome ontwikkelingen opgenomen afgelopen jaren. Samengevat zijn medio 2025 zijn ten opzichte van 2020 de kosten voor individuele ondersteuning met € 2,8 miljoen gestegen (exclusief indexatie). Uitgaven voor Dagbesteding zijn redelijk stabiel gebleven. Voor hulp bij huishouden geldt dat de kosten ten opzichte van 2020 tot en met 2023 met € 2,4 miljoen zijn gestegen (exclusief indexatie). Daarna zien we op dit onderdeel een stabilisatie, vooral door het nieuwe contract waarin we lagere inzet van zorgaanbieders financieel verrekenen.
Financiële positie	
In de paragraaf 'Financiële positie' staat op bladzijde 8 ook het Golfbad genoemd bij de grote projecten waarvan de exploitatiekosten stijgen. Bij de besluitvorming over het nieuwe zwembad werd ons juist verteld dat de exploitatiekosten van het nieuwe zwembad juist lager zijn dan van het huidige Golfbad door de enorme besparing op energiekosten. Klopt dat dan niet? Graag helderheid.	De reguliere exploitatiekosten zijn inderdaad bij het nieuwe zwembad lager (met name door besparing op energiekosten). De totale exploitatiekosten omvat echter ook de jaarlijkse rente en afschrijvingskosten van de investering. Met name die rente heeft afgelopen jaren geleid tot hogere kosten (en hiervoor zijn al eerder bijstellingen gedaan in de begroting; programmabegroting 2025-2028).
Strategische heroriëntatie	
Blz 29 Gesloten jeugdhulp wordt niet meer aangevraagd. Hoe verloopt dan de opvang voor specialistische groepen als ernstige anorexiapatiënten en bescherming slachtoffers van loverboys?	Voor de specifieke opvang van doelgroepen die voorheen in Jeugdzorg+ werden opgevangen worden alternatieven ontwikkeld die beter aansluiten bij deze specifieke problematiek.
Blz 39 Versterken inzet POH JGZ wat betekent dat? Uitbreiding van POH JGZ bij de praktijken die dit al hebben?	Versterken betekent dat we zoveel mogelijk bij alle huisartsen een POH-GGZ jeugd willen inzetten, niet direct uitbreiding van uren POH-GGZ jeugd bij huisartsen die al een POH-GGZ Jeugd hebben.

Vraag	Antwoord
Blz 13 Eigen bijdrage jeugdhulp is dit conform de landelijke regeling die dan ingaat. Is er bekend wie de bijdrage int? Mag die lokaal ingezet worden?	Dit is inderdaad de landelijke regeling die nog uitgewerkt moet worden. Wij worden op dit moment al gekort in de algemene uitkering omdat men er landelijk vanuit gaat dat we als gemeente deze bijdrage dan gaan ontvangen. Dit is dan dus budgettair neutraal, we ontvangen geen extra gelden die we lokaal kunnen inzetten.
Blz 13 WMO lagere kosten hulp bij huishouden. Lagere kosten -750 waar komen die vandaan?	We verwijzen hiervoor naar de toelichting van deze post op pagina 47. Dit gaat om lagere kosten die we verwachten naar aanleiding van de nieuwe aanbesteding en de verrekeningen die daar uit voortkomen. Toelichting pagina 47: We verwachten in 2025 eenmalig lagere kosten van € 750.000 op hulp bij huishouden. We zagen al in 2024 dat de nieuwe aanbesteding heeft geleid tot verrekeningen met de zorgaanbieders en daardoor een voordeel in de jaarrekening 2024. In 2025 verwachten we opnieuw terugbetalingen door de aanbieders, waardoor de totale kosten hulp bij huishouden lager zullen uitvallen. We voorzien wel dat deze verrekeningen snel zullen afnemen, waardoor we verwachten dat het voordeel niet structureel is.
blz. 16 Vooraankondiging aparte financiering en indexatie wmo. Wanneer is er duidelijkheid over de aparte financiering voor een deel van de WMO ? wanneer en hoe heeft dit gevolgen voor inwoners .	Dit is een landelijke regeling die nog uitgewerkt moet worden. Wanneer en hoe deze regeling wordt ingevoerd is op dit moment niet bekend. Uitwerking dus nog onbekend.
blz 23 Onder kopje meer concreet kiezen: We zien met name besparing mogelijk op gebied beheer van accommodaties, wat bedoelt men daarmee? Gaat dit over wijkcentra? zoniet waarover dan wel?	Dit gaat over de begroting van kosten en opbrengsten van het beheer van accommodaties. We zien op diverse plekken 'lucht in de begroting' bij deze onderdelen. Het gaat om diverse accommodaties zoals voor ontmoeten, sport en onderwijs waar we zien dat we minder kosten maken dan begroot ofwel hogere opbrengsten ontvangen dan begroot. We stellen de begroting bij en halen op deze manier 'lucht' uit de begroting. Het gaat om een financieel technische aanpassing in onze begroting. Voor de accommodaties maakt dit geen verschil.
zijn er al criteria over het terugdringen van de individuele beschikkingen?	Het belangrijkste criterium is dat er eerst goed de mogelijkheden worden onderzocht of de ondersteuningsvraag niet op een andere manier kan worden ingevuld. Bijvoorbeeld door het sociaal netwerk of algemene voorzieningen die er in de dorpen en wijken zijn.

Vraag	Antwoord
stoppen met specialistische ontmoetingsplekken welke zijn dat?	Een specialistische ontmoetingsfunctie in de ggz is een laagdrempelige, open voorziening waar mensen met (ernstige) psychische problemen terechtkunnen voor informatie, advies, sociale contacten en kortdurende ondersteuning, zonder verwijzing en zonder afspraak. De locaties binnen Oss waar onder andere de specialistische ontmoetingsfunctie plaatsvindt zijn: de Haard, Arsis en de Verdistraat. Het is dus niet zo dat deze locaties gesloten worden, enkel dat de specialistische ontmoetingsfunctie binnen deze locaties wordt opgeheven.
Programma 1. Welzijn en Zorg	
Pagina 38 ev. Hoe groot was de kostenstijging voor de jeugdhulp in 2023 en 2024 procentueel en absoluut?	Als we kijken naar de uitgaven aan jeugdhulp voor trajecten die we lokaal betalen (dus los van onze bijdrage aan centrumgemeente 's-Hertogenbosch voor Jeugdzorgplus en beschikbaarheid van diverse jeugdhulpvormen en los van onze bijdragen voor Centrum Jeugd en Gezin en POH-GGZ jeugd) dan zijn de cijfers als volgt: uitgaven 2023: afgerond 29,2 miljoen uitgaven 2024: afgerond 35,4 miljoen In de stijging van 2023 ten opzichte van 2024 zit ook de indexatie van de tarieven. Dat was een totaalbedrag van afgerond 1,9 miljoen. Voor de zuiverheid corrigeren we deze hieronder. absolute stijging 2024 ten opzichte van 2023: 4,3 miljoen (35,4 miljoen – 29,2 miljoen – indexatie 1,9 miljoen) procentuele stijging 2024 ten opzichte van 2023: 14,7%
Pagina 49: Met welk percentage worden bij de Wmo individuele voorzieningen teruggedrongen, procentueel en in absolute aantallen?	We gaan uit van minder meerkosten. Dus we zetten bij de Wmo – individuele ondersteuning in op het stabiliseren van de uitgaven in plaats van de te verwachten groei van zo'n 3 ton per jaar. Deze jaarlijkse groei van 3 ton betreft 3% en 25 - 30 trajecten per jaar.
Pagina 49: Hoeveel woningaanpassingen zijn er jaarlijks en met welk percentage moet dit dalen? En in absolute aantallen?	We vertrekken jaarlijks 150-200 indicaties voor Wmo woningaanpassingen. De uitgaven aan woningaanpassingen zijn afgerond 1 miljoen. We hebben een besparing van 100.000 opgenomen. Dat komt neer op 10%. De besparing zit hem niet zozeer in

Vraag	Antwoord
	minder toekennen, maar vooral om het gunstiger in te kopen met vaste prijsafspraken, hergebruik waar mogelijk en daarmee het efficiënter in te regelen.
Blz 34 Jongerencentrum 't Honk wordt afgebroken. Wordt er gedacht aan een andere huisvesting of is er hier een andere visie op? Daarbij staat ook op blz 49 verhogen huurinkomsten het Honk voor 2028 en 2029 (bestaat het Honk dan nog)?	't Honk moet inderdaad wijken voor de gebiedsontwikkeling Euterpepark. Dit wordt concreet over ongeveer 4 tot 6 jaar. Samen met Jongeren zal in het komende jaar worden verkend welke ontmoetingsplekken zowel in de openbare ruimte als in accommodatie(s) wenselijk zijn voor de komende tijd en hoe die eruit zouden moeten zien. Daarbij kijken we niet alleen naar de kern Oss maar naar de gehele gemeente.
Komt er een visie stuk over jongerenwerk en jongerenontmoetingsplekken nog voor de verkiezing in 2026?	Nee op die termijn is deze visie nog niet gereed.
blz 36 Zelfregiecentrum wie is daar de regisseur van Gemeente, Ons Welzijn?	De opdracht rondom het Zelfregiecentrum is een gezamenlijke opdracht tussen Door en Voor en ONS welzijn. Door en Voor is een organisatie die ervaringskrachten inzet met ervaring met kwetsbaarheid en/of tegenslag in het leven, om anderen te helpen met herstel. De kwartiermakers en ervaringskrachten van Door en Voor zijn aanwezig op de locatie.
We realiseren een tussenvoorziening voor mensen die nog niet zelfstandig kunnen wonen Onder wiens bevoegdheid, leiding e.d. gaat dit vorm krijgen?	De tussenvoorziening is een lokaal initiatief van de gemeente bedoeld om jongeren met lichte problematiek en bijv. afkomstig uit lichte ondersteuning of pleeggezin te leren op eigen benen te staan. Dat kan in een woonvoorziening met andere gelijkgestemde jongeren onder begeleiding van een zorgpartner die deze ondersteuning biedt. Jongeren in de leeftijd van 18-27 jaar wordt geleerd om na een bepaalde periode zelfstandig te gaan wonen, met lichte individuele ondersteuning vanuit de Wmo en ondersteuning in het leren zelfstandig te (gaan) wonen.
blz 47 Lagere kosten wmo hulp bij huishouden. Als we terugbetalingen vorderen van de aanbieders kan dit tot gevolgen voor de organisaties leiden . Hoe hoog zijn de bedragen van terugvordering.	We verwachten in 2025 minimaal € 700.000,- aan verrekeningen met de aanbieders. Deze verrekening wordt gedaan doordat aanbieders niet de volledig gecontracteerde uren hebben ingezet. Deze terugvorderingen komen op dezelfde plek terecht als de reguliere kosten HbH ook staan.

Vraag	Antwoord
Komen hierdoor organisaties in de problemen? Waar gaan de financiele terugvorderingen ingeboekt worden?	Antwoord op gevolgen aanbieders: Aanbieders krijgen een voorschot uitbetaald. Het deel dat aanbieders niet uitgeven omdat zij geen hulp inzetten vorderen we terug. Aanbieders kunnen hier in hun financiële bedrijfsvoering voldoende rekening mee houden.
blz. 50 subsidie bonte hoef Wat als de Hille nog niet gebruiksklaar is in 2027	We bekijken in 2027 of er argumenten zijn om alsnog subsidie te verstrekken aan de Bonte Hoef, afhankelijk van hun financiële situatie. Wanneer dat nodig is dan schuift de realisatie van het ombuigingsvoorstel door. In dat geval hebben we een eenmalig nadeel dat we melden in een van de financiële rapportages.
vraag bld 39 Beperken reikwijdte: afbakenen van jeugdhulp in relatie tot bv. voorliggende ondersteuning, WLZ en Passend Onderwijs. En afbakenen jeugdhulp in relatie tot volwassenenzorg. Dit klinkt mooi, maar hoe ga je dat doen? Wie geeft uiteindelijk de 'indicatie' voor Jeugdhulp af?	Voor het beperken van de Reikwijdte jeugdhulp komen er enerzijds landelijke richtlijn over wat specialistische jeugdhulp is. Anderzijds gaan we sturen op minder inzet specialistische jeugdhulp door normaliseren meer oplossen binnen het lokale team door sterke lokale teams te ontwikkelen. WLZ inzetten indien mogelijk, volwassenzorg inzetten vanuit de ZVW of WMO en niet meer vanuit de jeugdwet. De gemeente blijft de indicatie voor jeugdhulp afgeven.
vraag bld 43: Wmo kosten per inwoner met een Wmo indicatie (kosten uit de Suite). Zijn dit de zorgkosten zelf, of de zorgkosten inclusief algemene (overhead) kosten zoals indicatiestelling en indicatieonderhoud?	Dit betreft de zorgkosten die gedeclareerd zijn door de zorgaanbieder, gemiddeld voor het aantal inwoners met een indicatie. Dit is exclusief gemeentelijke overhead.
vraag bld 46 Autonome ontwikkelingen 'Aanpassing financiële afspraken Centrumregeling Wmo 2024'; waarom staan er geen bedragen in de tabel op bld 45? Er lijkt geen sprake van budgetneutrale ontwikkelingen?	In de tabel op pagina 45 staat ‘0’ per jaarschijf omdat de wijziging in totaal per saldo neutraal is. We zien hogere kosten (stijgende Wmo-kosten), deze betalen we door een hogere onttrekking uit de reserve beschermd wonen. Per saldo kan je de wijziging zien als:

<table>
<tr><th>Vraag</th><th>Antwoord</th></tr>
<tr><td></td><td>
<table>
<tr><th>Omschrijving</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th></tr>
<tr><td>Onttrekking uit regionale middelen BW</td><td>- € 1.000.000</td><td>- € 1.000.000</td><td>- € 1.000.000</td></tr>
<tr><td>Compensatie aan regiogemeenten</td><td>€ 677.421</td><td>€ 677.421</td><td>€ 677.421</td></tr>
<tr><td>Compensatie aan Oss</td><td>€ 322.579</td><td>€ 322.579</td><td>€ 322.579</td></tr>
<tr><td>Totaal</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>vraag bld 47:
Kosten individuele begeleiding stijgen harder dan begroot, is bij deze wmo zorg geen invloed van voorliggende voorzieningen merkbaar?</td><td>We gaan ervan uit dat het meer benutten van voorliggende voorzieningen zeker effect heeft. Aangezien voorliggende voorzieningen vaak algemene voorzieningen zijn waar mensen zonder indicatie gebruik van kunnen maken, wordt het gebruik hiervan niet geregistreerd. Dit maakt het lastig om effecten zichtbaar te maken.</td></tr>
<tr><td>vraag bld 51:
Waar staan de investeringen zoals omschreven op bld 51, noodzakelijk voor de 'kostenbeheersing jeugdhulp' in de begroting?</td><td>Deze vallen in de totaalregel van ‘Kostenbeheersing jeugdhulp’. De totale kosten bedragen € 10.000 in 2025, afgerond € 324.000 in 2026, afgerond € 289.000 in 2027, afgerond € 239.000 in 2028 en 2029. We onttrekken deze uit de reserve kostenbeheersing sociaal domein. Per saldo zijn deze dan ‘neutraal’.</td></tr>
<tr><td>vraag bld 52
De totale investeringen komen daarmee uit op € 123.000 in 2025, € 612.000 in 2026, € 381.000 in 2027 en structureel € 150.000 vanaf 2028.
Waarom zie ik deze bedragen niet in de tabel op bld bld 39 onder 'Minder meerkosten Wmo: benodigde investeringen'?</td><td>In deze regel hebben we alleen de structurele kosten opgenomen die we niet betalen uit de reserve kostenbeheersing sociaal domein. In de regel in de tabel, die oploopt tot € 150.000, staan de structurele kosten voor het realiseren van minder meerkosten. Het gaat om € 50.000 inwonersinitiatieven en € 100.000 voor initiatieven voor dagontmoeting.
De overige kosten bestaan uit incidentele kosten voor extra capaciteit. Het gaat om tijdelijk 3 consulenten, van het laatste kwartaal van dit jaar tot en met de eerste helft van 2027. De kosten hiervan zijn € 90.000 in 2025, € 360.000 in 2026 en € 180.000 in 2027. In dezelfde periode willen we een kwaliteitsmedewerker inhuren. De kosten hiervan zijn € 33.000 in 2025, € 132.000 in 2026 en € 66.000 in 2027. De incidentele kosten voor capaciteit onttrekken we uit de reserve kostenbeheersing sociaal domein. Per saldo zijn deze dan ‘neutraal’.</td></tr>
</table>

Vraag	Antwoord
Welk normenkader wordt gehanteerd bij het product HH?	In de regio hebben we een resultaatgerichte werkwijze. Dat houdt in dat gekeken wordt wat nodig is om het resultaat een schoon en leefbaar huis te realiseren. De aanbieder maakt samen met de inwoner een ondersteuningsplan om hier invulling aan te geven. Dit wordt gebaseerd op de individuele situatie en niet op een normenkader.
Is er ruimte om het begrip 'voorzienbaarheid' strikter te hanteren binnen de Wmo (met name huisaanpassingen en dergelijke). Kan dit eventueel binnen huidig beleid of vraagt dit om aanpassing van de verordening en/of beleidsregels?	Een maatwerkvoorziening in het kader van de Wmo weigeren omdat de voorziening voorzienbaar was, mag wettelijk gezien alleen als de beperkingen er al zijn of verwacht kunnen worden. Iemand hoeft zich niet voor te bereiden op beperkingen die hij misschien krijgt. De in de Wmo genoemde eigen kracht gaat niet zover dat een inwoner moet anticiperen op alle mogelijke gebreken die verband houden met het ouder worden. Er wordt wel verwacht van inwoners dat zij rekening houden met de beperkingen die zij al hebben. Zo wordt bijvoorbeeld verwacht van iemand die in een rolstoel zit dat hij/zij bij een verhuizing rekening houdt met zijn/haar beperkingen bij de keuze voor de nieuwe woning. Dit om dure aanpassingen te voorkomen. Dit geldt ook voor inwoners met een progressieve aandoening. Voorzienbaarheid strikter hanteren dan verwachten dat inwoners rekening houden met de al aanwezige beperkingen en de te verwachten ontwikkeling daarvan, is juridisch niet mogelijk.
'Het onderzoek' in de Wmo kijkt naar 'wat kan ik, wat heb ik nodig, etc'. Bij 'wat kan ik' wordt onderzocht wat de eigen kracht van de inwoner is (inclusief het netwerk). Er zijn gemeenten die bij deze eigen kracht het inkomensdeel laten meewegen. Het is geen uitsluitende grond, maar een onderdeel van de weging (in relatie tot de mogelijkheid tot het voeren van zorgregie) Doet Oss dit? Het is bekend dat dit juridisch discutabel is.	Eigen kracht in de Wmo betreft niet inkomen en vermogen. De gemeente mag een aanvraag van een inwoner die een voorziening zelf zou kunnen betalen of hiervoor had kunnen sparen niet op grond van het begrip 'eigen kracht' afwijzen. Wanneer uit het onderzoek blijkt dat een inwoner een voorziening zelf zou kunnen betalen dan wordt dit wel bespreekbaar gemaakt, het is echter geen uitsluitingsgrond.
'Algemeen gebruikelijke voorziening' - kunnen we deze term nader specificeren op basis van recente jurisprudentie? Met andere woorden: ligt hier nog ruimte voor financiële besparingen?	In de te wijzigen Wmo-verordening en beleidsregels wordt de recente jurisprudentie meegenomen. Op grond van de nieuwe criteria worden meer voorzieningen als algemeen gebruikelijk beschouwd hetgeen tot besparing kan leiden.

Vraag	Antwoord
Programma 2. Werk, inkomen en onderwijs	
vraag (bld 60): wat is 'regeling Maatwerk Kinderopvang' precies?	De maatwerkregeling kinderopvang regelt dat kinderopvang door de gemeente vergoed wordt als er sociaal medische omstandigheden zijn waardoor ouders tijdelijk niet voor de kinderen kunnen zorgen. Ons Welzijn verleent indicaties (in principe duurt deze regeling maximaal een jaar).
vraag: (bld 63) Met een 'Fysieke locatie Werkcentrum Noordoost Brabant' ziet de gemeente Oss een kans om mensen te bereiken die nu nog niet in beeld zijn bij reguliere dienstverlening. Betekent dit nu dat de reguliere dienstverlening tot nu toe volledig digitaal is?	Nee, zeker niet. De dienstverlening van de gemeente Oss vindt in belangrijke mate plaats via persoonlijk contact. Natuurlijk worden ook de hedendaagse communicatiemiddelen ingezet.
Programma 3. Ontmoeten, sport en cultuur	
Wat is de actuele status van het project in Maren-Kessel voor een laagdrempelige ontmoetingsplek?	Na het sluiten van de horecagelegenheid De Sleutel wordt er een onderzoek uitgevoerd voor een definitieve en toekomstbestendige locatie voor een dorpshuis. De investering hiervoor staat in de begroting van 2028. In samenspraak met de bewoners en betrokken verenigingen is er begin dit jaar een programma van wensen opgeleverd. De status is nu dat we bezig zijn om een project op te starten om een van de mogelijke opties te realiseren. Om zorg te dragen dat de activiteiten van de Seniorenvereniging Levenslust tot dan kunnen blijven plaatsvinden heeft het college op 8 april besloten om aan de Gilde een bedrag beschikbaar te stellen van € 48.000,- voor een uitbreiding van het Gildehuis. Tegelijkertijd steunt het college de nieuwe beheerstichting Ontmoeten Maren-Kessel en ’t Wild bij het huidige beheer van De Nolder.

Vraag	Antwoord
In hoeverre wordt er in het gezondheidsbeleid onderscheid gemaakt tussen diverse doelgroepen?	De Gezondheidsvisie ligt op 11 december a.s. in de gemeenteraad. We houden rekening met inwoners in verschillende/andere levensfasen en doelgroepen. Elke levensfase vraagt om een andere aanpak. Dat komt terug in de vijf thema's binnen de Gezondheidsvisie. Kansrijke Start bijvoorbeeld richt zich op –10 maanden tot 4 jaar (en jonge ouders). Daar spelen andere vraagstukken, dan bij jongeren of senioren. Dat geldt ook voor sommige doelgrepen waarvoor een doelgroepgerichte aanpak wenselijk is, zoals arbeidsmigranten of inwoners met een psychische kwetsbaarheid. We hebben binnen de Gezondheidsvisie extra aandacht voor inwoners die chronische (ongezonde) stress ervaren.
In hoeverre wordt er op het terrein van ontmoeten onderscheid gemaakt tussen diverse doelgroepen?	We streven vanuit het collectief naar laagdrempeligheid, fysieke toegankelijkheid en diversiteit. Hiermee willen we bereiken dat het voor alle inwoners makkelijker is om te mee te doen. Daarin maken we geen onderscheid in doelgroepen. Het is een taak van het sociaal team om kwetsbare groepen en individuele inwoners toe te leiden naar laagdrempelige ontmoeting.
Wat is de status van de (voetbal) sportparken Megen en Haren?	Voetbalvereniging VITA gaat zich volledig vestigen op het sportpark in Megen nadat het 2e veld is gerenoveerd. Deze renovatie staat gepland in Q2 van 2026. In het lopende seizoen 2025/2026 gebruiken zijn nog een wedstrijdveld het sportpark in Haren. Er zijn meerdere initiatiefnemers die het invulling willen geven aan het sportpark in Haren. Hierbij is de kernraad Haren nadrukkelijk betrokken.
In hoeverre wordt er een (extra) inspanning gedaan voor de knelpunten die andersvalide sporters ervaren? (zoals informatievoorziening, vervoer, bijzondere kosten)?	Het Sport Expertise Centrum (SEC) geeft in Oss uitvoering aan de regionale interventie Uniek Sporten. Via een digitaal loket kunnen sporters met een beperking zij eenvoudig zoeken naar sport- en beweegactiviteiten die bij hen passen. Ook is er hulp bij het aanvragen van sporthulpmiddelen en het regelen van financiële ondersteuning. Sportaanbieders kunnen ondersteuning krijgen bij het starten of verbeteren van aangepast sportaanbod. Buurtsportcoaches geven advies, delen voorbeelden uit de praktijk en zorgen voor samenwerking in de regio. Zo zorgen we samen voor een sportomgeving waarin iedereen mee kan doen.
Wat zijn de gevolgen voor verenigingen die gehuisvest zijn in sporthal de Rusheuvel? Met betrekking tot het doorbelasten van de energiekosten (30%)?	Voor de verenigingen heeft dit geen gevolgen. Het gaat hier om een boekhoudkundige actualisatie van de energiekosten die we in rekening brengen bij de huurder/exploitant van het bowlingcentrum in sporthal De Rusheuvel. Het bedrag dat in de begroting stond is afgelopen jaren niet bijgesteld. Daardoor zagen we afgelopen jaarrekeningen overschotten. Door de begroting bij te stellen sluit dit nu beter aan met de werkelijk te verwachten opbrengsten

Vraag	Antwoord
Graag een onderbouwing van het actualiseren van de huurinkomsten binnensport? Gaan verenigingen meer betalen? Of is de bezettingsgraad fors gestegen en worden hierdoor de inkomsten verhoogd?	Dit betreft een aanpassing van alleen onze begroting, de verenigingen gaan hierdoor niet meer betalen. We verhogen onze tarieven jaarlijks door indexering, hierdoor krijgen we hogere inkomsten. Het bedrag dat in de begroting stond is afgelopen jaren niet bijgesteld. Daardoor zagen we afgelopen jaarrekeningen overschotten. Door de begroting bij te stellen sluit dit nu beter aan met de werkelijk te verwachten opbrengsten.
Algemene bezuiniging op subsidies 1%. In hoeverre zijn de subsidies de afgelopen jaren geïndexeerd? En is dit in de toekomst te voorzien?	De afgelopen jaren zijn subsidies geïndexeerd. Al jaren is ons beleid dat we subsidies verhogen met inflatie. Dit is een combinatie van indexering gekoppeld aan CAO stijgingen en een indexering voor materiele kosten. Dit beleid blijft uitgangspunt (tenzij de gemeenteraad uiteraard anders beslist).
Programma 4. Klimaat, energie en openbare ruimte	
Is er reeds een vergunning aanvraag gedaan voor de duurzame polder?	Nee
Waarom is de pre SMP nog niet gerealiseerd? Stond de vorige keer ook als ambitie omschreven. Wanneer is de verwachting dat deze is afgerond?	Het Brabantse College van GS stond klaar om eind maart een besluit te nemen over het pre-SMP, wat juridisch onmogelijk werd als gevolg de landelijke eDNA-regeling die het kabinet kort daarvoor vaststelde. Recent heeft het college GS besloten om vast te blijven houden aan de door haar in maart 2024 gegeven instemming met de tijdelijke landelijke aanpak Natuurvriendelijk Isoleren (NVI).” De gemeente Oss heeft reeds aan al haar voorwaarden voldaan om gebruik te mogen maken van de NVI-gedoogconstructie. De voorgenomen projecten voor isolatiemaatregelen kunnen daarom doorgang vinden
Het ophalen van snoeihout is gratis in maart- april en in oktober-november. Aanbieden bij het Duurzaamheidsplein is gratis of tegen betaling. Wanneer moet er bij het duurzaamheidsplein worden betaald voor het inleveren van snoeihout?	Het aanbieden van snoeihout op het Duurzaamheidsplein is het hele jaar door gratis voor onze inwoners. Hier hoeft dus niet voor te worden betaald.

Vraag	Antwoord
Op blz 101 staat dat het basistarief van de afvalstoffenheffing niet hoeft te worden verhoogd. Later lees ik wel een verhoging. Wat is het nu?	In 2026 veranderen de belastinggrondslagen van de afvalstoffenheffing: - Niet meer op basis van de inhoud van de restafval en gft containers, maar op basis van het aantal personen in een huishouden. - Ook maakt het niet meer uit of je gebruik maakt van een mini-kliko of van een ondergrondse verzamelcontainer. - Daarnaast ontvangen de inwoners m.i.v. 1-1-2026 geen teruggave meer als zij minder restafval aanbieden. In 2026 blijft het gemiddelde tarief aan afvalstoffenheffing gelijk. (Dit is het totale te ontvangen bedrag aan belastinggeld gedeeld door het aantal huishoudens), In het nieuwe afvalbeleid onderscheiden we 3 type huishoudens: - 1 persoonshuishouden, - Meerpersoons huishouden (2-5 personen), - Meerpersoonshuishoudens groot (6 of meer personen). Het doorvoeren van deze beleidswijziging heeft gevolgen voor de hoogte van de afvalstoffenheffing in 2026: - De een persoonshuishoudens en de grote meer persoonshuishoudens betalen tov 2025 minder afvalstoffenheffing, - Meer persoons huishoudens betalen een hogere afvalstoffenheffing. De stijging is afhankelijk van de huidige wijze van afval aanbieden. Voor het berekenen van de lokale lastendruk voor onze inwoners wordt landelijk gebruik gemaakt van het COELO.(Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden). Zij doen onderzoek naar de financiën en economische aspecten van gemeenten, provincies en waterschappen. Ze publiceren jaarlijks onderzoeken die inzicht geven in de lokale belastingen in Nederland en vergelijken deze met andere gemeenten. COELO hanteert als vergelijkingspunt een meer-persoonshuishouden (2 tot 5 personen) en gaat ervan uit dat een huishouden, a.g.v. diftarbeleid, niet maximaal restafval aanbieden.

Vraag	Antwoord
	Theoretisch Volgens de COELO methode zal de afvalstoffenheffing in Oss in 2026 daarom stijgen met €52. (Dit geldt voor de huishoudens met 2-5 personen). Dit heeft betrekking op ongeveer 40 % van de Osse huishoudens. Feitelijk De meeste huishoudens, die in 2025 minder vaak restafval hebben aangeboden, betalen een lagere afvalstoffenheffing omdat de teruggave van 2025 verrekend wordt met de belastingaanslag van 2026. De kostenstijging komt vooral door landelijke kostenstijgingen waar ook andere gemeenten mee te maken hebben. Oss blijft naar verwachting onder het landelijke gemiddelde, maar minder ruim dan voorheen. Onderbouwing van de stijging kosten en opbrengsten De stijging van het tarief is voor een groot deel een gevolg van niet beïnvloedbare factoren zoals landelijke ontwikkelingen. Het is aannemelijk dat andere gemeenten hierdoor ook te maken krijgen met kostenstijgingen. Het is bovendien niet inzichtelijk welke kosten andere gemeenten doorrekenen aan de afvalstoffenheffing. Het gaat om (zie ook pagina 101): • De kosten van Kwijtschelding stijgen met € 155.000 naar € 730.000 op basis van cijfers 2024. • De verwerkingskosten grof restafval en hout duurzaamheidsplein stijgen met € 371.000 door hoger aangeboden tonnage 2024. • We hebben lagere opbrengsten PMD grondstoffen huishoudelijk afval van € 365.000. • We brengen € 160.000 meer veegkosten ten laste van de afvalstoffenheffing conform strategische heroriëntatie. • De inzamelkosten huishoudelijk afval stijgen met € 67.000, onder andere door gewijzigde inzamelmethode oud papier. • We hebben hogere overslag – en transportkosten huishoudelijk afval € 56.000. • We verwachten € 50.000 lagere bijdragen aan de poort. • We hebben lagere huur - en energiekosten duurzaamheidsplein € 45.000

Vraag	Antwoord
	• We hebben hogere kosten software € 40.000.
Op bladzijde 93 staat dat de verwachting dat de turbines Elzenburg – De Geer naar verwachting in 2026 gaan draaien. Geldt dat voor alle vier de molens of alleen voor de twee van Escoss? Klopt het dat Raadhuis / Pure Energy van bouw van haar deel afziet?	De turbines van De Wachtmeesters zullen in 2026 gebouwd worden en vanaf voorjaar 2027 energie leveren. Het is nog niet bekend wanneer de turbines van Pure Energie gebouwd gaan worden. Zij hebben recent aangegeven nog een aantal maanden nodig te hebben om te komen tot financial close. Bij het bereiken van financial close worden dezelfde turbines geplaatst als De Wachtmeesters gaat doen. Pure Energie heeft bij de gemeente niet aangegeven dat zij afzien van de bouw van de turbines
De gemeente wil voor de verkenning van geothermie en voor het warmteprogramma samenwerken met de andere B7-gemeenten. Wat is hiervan de toegevoegde waarde? De kansen voor geothermie zijn sterk afhankelijk van de lokale ondergrond. En het warmteprogramma is sterk afhankelijk van lokale warmtebronnen. Heeft zo'n extra overlegstructuur zin? Waarom beperken we ons niet tot de RES? Aangevuld met samenwerking met de omliggende gemeenten indien dat aan de orde is bij geothermie?	Geothermie gaat over warmte uit aardlagen die zich over grotere gebieden dan gemeente of regio, zelfs meerdere provincies, uitstrekken. Dat betekent dat ook onderzoeken op andere plekken inzage kunnen geven in de mogelijkheden voor aardwarmte in Oss. Voor geothermie werken we in groter verband samen aan het actieplan versnelling geothermie Noord-Brabant. De RES heeft deze samenwerking ondertekend. De toegevoegde waarde van samenwerking is dat we gezamenlijk onderzoek en advies kunnen inwinnen en daarmee beperkte capaciteit en budgetten effectief weten in te zetten. Wat er in het Warmteprogramma komt te staan zal specifiek voor Oss gelden.
Wat worden de jaarlijkse kosten van de samenwerking met de B7 mbt energietransitie aan menskracht en middelen?	Onze inzet beperkt zich tot een aantal overleggen per jaar, er worden geen aparte middelen voor aangewend. Het draagt bij aan korte lijnen en kennisdeling, waarbij we als gemeenten dezelfde stakeholders tegenkomen in het werkveld.
Op bladzijde 96 staat dat de Europese Kaderrichtlijn Water bepaalt dat uiterlijk in 2027 een goede waterkwaliteit moet zijn behaald. En dat de gemeente 'ondersteunt waar noodzakelijk'. Dit klinkt erg vrijblijvend. Wat zijn de taken van de gemeente met betrekking tot het realiseren van een goede waterkwaliteit? Is de uitvoering / voortgang hierbij zodanig dat inderdaad de gemeente inderdaad uiterlijk in	De wettelijke taken van de gemeente Oss tot het realiseren van een goede waterkwaliteit, in het kader van de KRW, zijn in ieder geval: • VTH: Voor indirecte lozingen is de gemeente bevoegd gezag voor het vergunningverlening en daarbij behorende toezicht en handhaving. • De gemeente beheert en richt de openbare ruimte in, waaronder de gemeentelijke riolering met diens overstorten op oppervlaktewater.

Vraag	Antwoord
2027 haar bijdrage heeft geleverd? Of is er nog een inhaalslag nodig?	• De gemeente stelt het omgevingsplan vast, op grond waarvan activiteiten wel of niet worden toegelaten op een bepaalde plek. Bijvoorbeeld wel of niet vlakbij een KRW-oppervlaktelichaam. De gemeente Oss voert al verschillende activiteiten uit die de KRW-doelstelling dichterbij brengt, zoals het afkoppelen van hemelwater van de gemengde riolering en het inwinnen van het advies van het waterschap bij vergunningen die watergerelateerd zijn. Op dit moment wordt ambtelijk geïnventariseerd of en zo ja welke 'inhaalslag' nodig is. In 2026 moeten we daar beslissingen over nemen.
De gemeente gaat extra capaciteit inzetten voor dijkversterking. Terwijl het project 'Meanderende Maas' al tien jaar loopt en nu in de afrondende fase is. Waarom wordt nu pas extra capaciteit ingezet? Wat hebben we gemist doordat die capaciteit afgelopen periode niet beschikbaar was? Graag concrete voorbeelden van gemiste kansen die gerealiseerd zouden zijn indien de gevraagde strateeg, ontwerper en projectbegeleider tien jaar eerder beschikbaar zouden zijn geweest?	De Meanderende Maas is onderdeel van drie dijkversterkingsprojecten, waarbij ook de dijken op de tracés Cuijk-Ravenstein en Lith-Bokhoven verzwaard gaan worden. Het Waterschap is verantwoordelijk voor de realisatie, en realiseert hiermee doelstellingen vanuit het Hoogwaterbeschermingsplan van Rijkswaterstaat. Meanderende Maas is in 2017 gestart met een groot aantal onderzoeken en ontwerpsessies. Het zal naar verwachting in 2030 volledig afgerond worden. De verzwaring zelf is dit jaar gestart. De andere twee dijkverzwaringsprojecten zullen tot tweede helft jaren '30 duren. De drie projecten gezamenlijk vragen over de volle spanwijdte van de organisatie inzet om de belangen van de inwoners en bedrijven te behartigen en in de projecten naar voren te brengen. We hebben binnen Meanderende Maas een aantal koppelkansen weten te verzilveren, zoals bescherming van de bakenbomen en het versterken van wandel- fietsstructuren en natuur. De koppelkansen zijn afhankelijk van door de raad beschikbaar gesteld budget en richten zich hoofdzakelijk op de onderwerpen water- / verkeersveiligheid, toerisme / recreatie en natuur.

Vraag	Antwoord
De extra menskracht wordt in 2025 betaald uit de reserve 'Meanderende Maas'. Is die reserve daarvoor wel bedoeld? Daarna is de reserve bijna leeg. Hoe moeten eventuele uitvoeringsprojecten dan worden betaald?	De reserve wordt gebruikt om meekoppelkansen te signaleren, uit te werken en in te brengen in de verschillende projecten. Daarnaast wordt de realisatie begeleid, zodat we als gemeente goed kunnen schakelen tussen onze inwoners en bedrijven en de projectorganisatie met onder andere Waterschap, Rijkswaterstaat, provincie en aannemer. Op deze wijze geven we uitvoering aan de bestuurs- en realisatieovereenkomst die gesloten is tussen de verschillende partners. Er resteert na onttrekking bijna € 675.000 in de reserve.
In de tabel op bladzijde 11 staat dat extra capaciteit nodig is voor dijkversterking 2025-2035. Komt dat bovenop de capaciteit die afgelopen jaren is ingezet voor Meanderende Maas? Waarom vragen de nieuwe (kleinere) dijkprojecten meer capaciteit dan het huidige gigaproject Meanderende Maas?	Zie ook antwoord hierboven. Daarbij komt dat de opgave waar we nu voor staan voor de dijkversterking Lith-Bokhoven er grote, ingewikkelde vraagstukken liggen gezien de vele bebouwing op en nabij de dijk.
Op bladzijde 96 staat dat 'afname van restafval niet ten koste mag gaan van de kwaliteit en daarmee de recycling van grondstoffen' Kan worden toegelicht wat met deze uitspraak wordt bedoeld?	We bedoelen hiermee dat we inzetten op het schoner aanleveren van de verschillende afvalstromen. Schone afvalstromen zijn geschikt voor recycling, vervuilde afvalstromen niet: is een bepaalde afvalstroom te veel vervuild, dan wordt deze partij afgekeurd en is deze niet geschikt. De (hogere) kosten c.q. lagere opbrengsten komen voor rekening van de gemeente.
Blijft het aanbieden van snoeihout op het duurzaamheidsplein voor inwoners gratis? Of moet er straks voor worden betaald?	Het aanbieden van snoeihout op het Duurzaamheidsplein blijft het hele jaar door gratis voor inwoners.
De hoeveelheid huishoudelijk restafval per inwoner bedraagt 126 kg. Voorheen werd ook nogal wat afval aangeleverd door (kleine) bedrijven. Is dat nu gestopt? Is het dus inderdaad allemaal afval van burgers?	De 126 kg betreft het huis-aan-huis ingezameld restafval en de restafval container op het Duurzaamheidsplein. Bedrijven die afval naar het Duurzaamheidsplein komen brengen en die qua voertuig niet herkenbaar zijn als bedrijf kunnen we (nog) niet weren. Met de aanpassingen op het Duurzaamheidsplein zoals opgenomen in de Koersnota Afval en Grondstoffen 2030 kunnen we bedrijven vanaf 2027 wel weren.
Onlangs is de gemeente er achter gekomen dat de ASD niet betaalde voor het ophalen van bedrijfsafval door de gemeente. Over 2025 heeft de ASD 'de gemiste inkomsten alsnog uitbetaald'. Niet duidelijk is of het alleen over 2025 gaat of ook met terugwerkende kracht over eerdere jaren. Graag uitleg. Sinds wanneer is er niet betaald? Hoeveel inkomsten heeft de gemeente hierdoor misgelopen? En hoeveel is er terugbetaald?	We hebben inmiddels alle gemiste inkomsten over de periode 2020-2025 uitgezocht en in goed overleg met de Afvalstoffendienst Den Bosch volledig afgerekend gekregen.

Vraag	Antwoord
Waarom zijn de opbrengsten van de verkoop van PMD-grondstoffen gedaald? Wat is de verwachting voor de toekomst?	Met ingang van 1-1-2026 wijzigt de landelijke vergoeding voor PMD vanwege de nieuwe samenwerkingsovereenkomst verpakkingen 2025-2030. Hoe schoner het PMD, hoe hoger de vergoeding. Helaas bevatten partijen soms te veel verontreiniging waardoor een lagere opbrengst wordt behaald. Vanaf 2026 wordt gewerkt met een voorschot en achteraf verrekening op basis van de gemeten kwaliteit. De kwaliteit wordt gemeten d.m.v. 10 kwaliteitsmetingen die elke gemeente verplicht moet doen. De daadwerkelijke vergoeding wordt in 2027 uitgekeerd. Daarom is in de begroting alleen het gegarandeerde bedrag opgenomen.
Er staat dat we 365.000 euro minder ontvangen voor de verkoop van PMD. De kosten voor het inzamelen en afzetten van PMD worden toch betaald door de verpakkingsindustrie? Betekent dit dat ze minder gaan bijdragen?	Nee, de financieringsstructuur vanuit de verpakkingsindustrie blijft hetzelfde alleen de manier van financieren wijzigt. Bedrijven blijven bijdragen en betalen voor hun verpakkingen een bijdrage per materiaalsoort.
Klopt het dat de gemeente het afval bij bedrijven niet meer gescheiden inzamelt? Waarom is dat?	Nee, dit is niet veranderd ten opzichte van andere jaren. Op dit moment hebben we in de gemeente Oss een aantal verschillende soorten bedrijfsafval namelijk: Restafval, GFT, Papier, Glas (centrum), PD (plastic en drankkarton).
Door klimaatverandering komen er meer hoosbuien. De impact daarvan uit zich het eerst in de vorm van ondergelopen straten. Al jaren is bekend dat afkoppelen en infiltreren / opvangen in de berm of de directe omgeving de beste maatregel is om ondergelopen straten tegen te gaan. Waarom wordt voortdurend gesproken over het verhogen van de dijken (wat geen gemeentelijke taak is) en niet of nauwelijks over het afkoppelen van de riolering en het tegengaan van wateroverlast in openbaar gebied (wat juist een kerntaak van de gemeente is)? Waarom niet veel meer aandacht voor deze ondergewaardeerde kerntaak? Wat is de ambitie met betrekking tot het tegengaan van wateroverlast op onze infrastructuur? En wanneer zijn we op dat gebied	Het klimaatadaptief maken van de openbare ruimte is een doorlopende activiteit, waar we ook in 2026 en verder aan werken. Dit doen we o.a. door bij herinrichtingen en groot onderhoudsprojecten uit het IUP (Integraal Uitvoeringsplan) het hemelwater dat op verharding valt af te koppelen en door ‘klimaatknelpunten’ in de openbare ruimte versneld aan te pakken. Ook werken we in 2026 aan een hemelwaterstructuurplan, waarbij we in bestaand stedelijk gebied op zoek gaan naar ruimte voor water en onderzoeken hoe we verregaand kunnen afkoppelen. Bij nieuwe ontwikkelingen wordt afval- en hemelwater gescheiden en wordt het hemelwater zoveel als mogelijk plaatselijk verwerkt wat bijdraagt aan klimaatadaptatie. Deze werkwijze is vastgelegd in het gemeentelijk Water en Rioleringsprogramma (WRP), in de Koersnota Klimaatadaptatie en het Uitvoeringsprogramma Klimaatadaptatie.

Vraag	Antwoord
klimaatadaptief? Is dat voor of na 2050? Graag een concrete termijn.	**De doelstellingen die vastliggen zijn voor 2050:** Bij een bui van 1:100 jaar: – Geen schade aan panden – Hoofdwegen begaanbaar voor calamiteitenverkeer, overige wegen binnen een uur weer toegankelijk – Geen uitval van vitale infrastructuur Algemeen: – Niet afwentelen bij nieuwe ontwikkeling – We accepteren wat vaker water op straat **Doelstelling voor 2030:** In 2030 zijn alle knelpunten met hoge prioriteit aangepakt en er is onderzocht bij gemiddelde prioriteit wat er moet gebeuren.
Er wordt gestart met een 'landschapsverbinding Herperduin-Keent'. Waarom wordt er plotseling gesproken over een 'landschapsverbinding' en niet meer over een Ecologische Verbindingszone? Betekent dit dat de ambitie om Herperduin en Keent met elkaar te verbinden zodat geïsoleerde populaties amfibieën, insecten en kleine zoogdieren met elkaar in contact kunnen komen en daardoor beter kunnen overleven wordt losgelaten? Waarom wordt dit losgelaten? Wat betekent dit voor de bereidheid van de provincie om te cofinancieren? Hoe ziet zo'n 'landschapsverbinding' er uit?	We noemen het de landschapsverbinding Herperduin Keent omdat we een bredere doelstelling hanteren voor deze verbinding. Naast ecologische doelstellingen zien we mogelijkheden recreatie, landschap, water, cultuurhistorie en duurzame landbouw onderdeel te maken van de bredere gebiedsontwikkeling. De ecologische doelstellingen worden niet losgelaten. Uiteraard betrekken we hierbij de provincie (en andere overheden) – ook met het oog op het vinden van cofinanciering. De vraag hoe zo'n verbinding er dan uit ziet is een vraag die de komende tijd beantwoord moet gaan worden. Vanaf 2026 zal capaciteit worden ingezet om de ambitie verder uit te werken.
Eerder (bij de behandeling van de oud papier motie) is gesproken over een verhoging van EUR 25.000 t.o.v. de methode waarbij verenigingen ophalen. Nu staat er een bedrag van EUR 67.000 in de begroting.	Het bedrag van 25.000 herkennen we niet, wellicht is dat een afronding van het in de raadsinformatiebrief (4 sept. 2025) gecommuniceerde bedrag van 22.000. De verwachte gemeentelijke meerkosten voor 2026 zijn geraamd op ongeveer 22.000,-. Dit is het verschil tussen het wegvallen van de te betalen vergoeding aan verenigingen (o.b.v. 2024) en de te verwachte kosten aan de contractpartner die het in 2026 uitvoert. Overigens is inmiddels op een later moment besloten dat de vergoeding in 2026 nog wel aan verenigingen wordt betaald, maar deze wordt eenmalig uit de reserve afvalstoffenheffing betaald.

Vraag	Antwoord
	Deze 22.000 zit in dat bedrag van 67.000. In dit bedrag van 67.000 zit verder ook andere kostenstijgingen van inzameling huishoudelijk afval zoals GFT en rest.
In de programmabegroting 2026-2029 wordt gesproken over het uitbreiden van ecologisch bermbeheer met 27ha. Waar zijn deze 27 ha gelegen?	*volgt*
In de PB staat vermeld dat we werken volgens de Osse maatlat: op welk besluit is deze zin gebaseerd?	*volgt*
in de PB staat een concreet doel voor 2050 als het gaat om duurzame energie: waarop is dit gebaseerd? Is daar eerder een besluit over genomen?	*volgt*
Zijn er mogelijkheden en is het college bereid om verstening van tuinen tegen te gaan door een bestemming groen te introduceren voor tuinen in nieuwe bouwkavels.	*volgt*
Programma 5. Economie	
Wat is de 'Economic Board' precies, waar bestaat deze uit?	De Economic Board, ook wel bekend als De Kracht van Oss, is een samenwerkingsplatform dat zich richt op het versterken van de lokale economie in Oss. Het verbindt overheid, ondernemers en onderwijsinstellingen om gezamenlijk te werken aan economische groei, innovatie en werkgelegenheid. Samenstelling van de board zijn vertegenwoordigers van: - Lokale ondernemersverenigingen (TIBO, CMO, VNONCW afd.Oss). - Onderwijsinstellingen (het Hoohuis, Koning Willem 1 College) - Financiële instelling (Rabobank) - Gemeente Oss (wethouder economie) Doelstellingen van de Economic Board zijn: • Versterken van de samenwerking tussen de overheid, onderwijs en ondernemers; • Ondersteunen van kansrijke initiatieven;

Vraag	Antwoord
	• Bevorderen van innovatie en werkgelegenheid; • Verbetering van aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt; • Profileren van Oss als moderne maakstad.
Is 'duurzame en circulaire economie' een hard afwegingskader voor het vestigen/doorontwikkelen of verplaatsen van bedrijven? Of betreft het eerder een wens van de gemeente?	Het is een wens van de gemeente. We gaan de komende jaren onderzoeken of en hoe we duurzame en circulaire economie kunnen meenemen in een afwegingskader voor de vestiging, doorontwikkeling of verplaatsing van bedrijven.
'We organiseren minimaal 4 kennisbijeenkomsten' – wat houdt dit in? Voor wie? Met wie? Met welk doel?	De kennisbijeenkomsten vloeien voort uit het arbeidsmarktbeleid, dat naar verwachting in Q1 2026 in de raad wordt behandeld. In augustus 2025 organiseerden we een podiumbijeenkomst over dit onderwerp. Voor het arbeidsmarktbeleid en bijbehorende agenda trekken het Sociaal Domein en Economie samen op, omdat hier sociale en economische opgaven elkaar aanvullen en versterken. Het afgelopen jaar haalden we bij een brede doelgroep (werkgevers, onderwijsinstellingen, overheid, maatschappelijke organisaties en Ossenaren) input en draagvlak voor de volgende speerpunten. 1. Leven Lang Ontwikkelen 2. Elk talent telt 3. Ondernemers fit voor de toekomst. De betrokken stakeholders gaven in dit proces uitdrukkelijk aan behoefte te hebben aan bijeenkomsten, waar inspiratie en kennis worden gedeeld en nieuwe verbindingen kunnen worden gelegd. Deze faciliterende rol namen we afgelopen jaar op ons en met succes. Zo is de Learning Community Arbeidsmarkt Oss ontstaan. Met de bijeenkomsten geven we samen met onze partners invulling aan de speerpunten van ons arbeidsmarktbeleid en invulling aan de Lerende Stad Oss. Doel is ook het stimuleren van nieuwe samenwerkingen tussen deelnemers aan de bijeenkomsten. Deelnemers aan de bijeenkomsten zijn werkgevers (ook IBN en onze eigen afdeling P&O), onderwijsinstellingen (bijvoorbeeld KW1C, het Hooghuis en HAN), maatschappelijke organisaties (zoals Volksuniversiteit en Bibliotheek) en overheid (gemeente en regio). De bijeenkomsten staan open voor iedereen.

Vraag	Antwoord
Heeft de gemeente plannen om het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen in de agrarische sector tegen te gaan? Welke juridische ruimte heeft de gemeente hierin?	De gemeente volgt de landelijk geldende regels voor het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in de landbouw. Gewasbestrijdingsmiddelen worden beoordeeld door het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb) De gemeente vertrouwt erop dat de Ctgb zijn werk doet en het gebruik volgens de Europese richtlijnen voldoende veilig is voor mens en milieu. In principe heeft de gemeente mogelijkheden om bovenwettelijke maatregelen in te stellen via het omgevingsplan, echter de beschikbare capaciteit moet momenteel worden ingezet om te voldoen aan de opgave om voor 2032 alle bestaande regels uit onze bestemmingsplannen en de bruidsschat naar één omgevingsplan over te zetten.
In hoeverre is lelieteelt mogelijk in onze gemeente?	Lelieteelt is volgens het op dit moment geldende omgevingsplan rechtstreeks toegestaan op agrarisch bestemde gronden. Momenteel ligt er een bestuurlijke opdracht om te onderzoeken om in bepaalde gebieden vruchtbare landbouwgronden te beschermen voor de productie van voeder- en voedselgewassen en daarmee lelieteelt mogelijk uit te sluiten dan wel te beperken in die gebieden binnen onze gemeente.
‘We streven naar meer kwaliteit van het aanbod passend bij de lokale behoeften (tevredenheid van recreatie in het gehele gebied). In hoeverre kan de gemeente, binnen het huidige beleid, hierop sturen? Aangezien veel aanbod van marktpartijen komt.	Daar waar het gaat om recreatieve voorzieningen in de openbare ruimte (zoals bijvoorbeeld fiets- en wandelpaden, routestructuren, parken, speelplekken, enz.) staan we als gemeente aan de lat voor aanleg, beheer en onderhoud. Daarop hebben we maximale sturing. Voor wat betreft het aanbod van marktpartijen (horeca, dag- en verblijfsrecreatieve voorzieningen) hebben we vooral een regisserende en faciliterende rol. Dat wil zeggen dat we binnen onze ruimtelijke en recreatieve visie proberen te sturen op / ruimte willen bieden aan een passend aanbod aan voorzieningen dat aansluit bij de aantrekkingskracht en ook bij de draagkracht van het gebied (maasgebied, Herperduin, de binnenstad of onze historische kernen). Dit borgen we in het omgevingsplan en met vergunningverlening. Het daadwerkelijk realiseren van dit aanbod en de kwaliteit daarvan is in handen van de ondernemers.
De toeristenbelasting wordt verhoogd. Hiervan gaat 150.000 naar de vorming van een toeristisch fonds. Hoeveel gaat er vanuit deze verhoging naar de bezuinigingstaakstelling?	We stellen in de programmabegroting voor om het tarief voor de toeristenbelasting van € 1,10 te verhogen naar € 1,90 per overnachting. Hiermee kunnen we twee doelstellingen realiseren: het realiseren van een bezuiniging (extra opbrengst) van € 115.000 per jaar en het vormen van een fonds voor toerisme en recreatie (ten behoeve van professionele gebiedsmarketing) (€ 150.000 per jaar). Van deze verhoging gaat er dus € 115.000 naar de bezuinigingstaakstelling.

Vraag	Antwoord
	Via het belastingvoorstel ligt voor om te differentiëren in het tarief. Het hoge tarief wordt € 2,- en het lage tarief € 1,15 per persoon per nacht.
In hoeverre handhaven (handhavend optreden) we de energiebesparingsplicht voor grootverbruikers?	Alle bedrijven en kantoren hebben een energiebesparingsplicht. Afhankelijk van de zwaarte van het bedrijf of kantoor is dat geregeld in een vergunning (zware milieubedrijven) of een algemene regel. De vergunningen, en daarmee ook de daarin opgenomen energiebesparingsplicht in die vergunning, worden regelmatig gecontroleerd door de Omgevingsdienst (afhankelijk van de zwaarte 1x jaar tot 4x jaar). De bedrijven die op basis van de algemene regel een energiebesparingsplicht hebben, worden specifiek op die plicht gecontroleerd conform het zogenoemde Energiebod. Het Energiebod is een opdracht aan de Omgevingsdienst om alle bedrijven en kantoren binnen 9 jaar te controleren op energiebesparende maatregelen. Bedrijven met een vergunning worden in die periode minimaal 2x gecontroleerd. De bedrijven die door de Omgevingsdienst gecontroleerd worden voldoen aan de energiebesparingsplicht. Als iets niet conform de regelgeving is wordt de handhavingsprocedure gestart tot aan de plicht voldaan is. De weinige bedrijven die niet voldoen, voldoen wel binnen de gestelde hersteltermijn. Voor de grootverbruikers is er in positieve zin de stimuleringsaanpak Grote Oogst van de provincie. Oss mag hier met 2 bedrijventerreinen (Moleneind en Vorstengrafdonk) aan meedoen. Een van de thema's is Energie, waarbij gekeken wordt naar energiebesparing binnen het eigen bedrijf (door middel van energiescans) en energiebesparing tussen de bedrijven onderling. Bij Elzenburg-de Geer worden ook energiescans uitgevoerd om te kijken of het mogelijk is om energie onderling te delen. Hier hebben we vanuit de gemeente ook een aanvraag gedaan voor de Stimuleringsregeling Energiehubs. Deze regelingen zijn bedoeld om bedrijven te stimuleren tot verdere energiemaatregelen boven op de energiebesparingsplicht.
Programma 6. Centrum	
We hebben de wethouder de afgelopen vergaderingen horen zeggen dat het verlengen van de kermis naar 8 of 9 dagen (5 weekenddagen, aangenomen voorstel 3 juli 2025) geld kost. Graag wil ik vragen hoeveel geld dit extra gaat kosten. Gelieve een gespecificeerd overzicht van waar de kosten betrekking op hebben (Beveiliging, programmering, vergunning, etc.)	Het college komt binnenkort met informatie over het kermisdossier naar u toe.

Vraag	Antwoord
waarom was er geen vuurwerkshow bij de afsluiting van de kermis 2025? welke kosten zijn hiermee bespaard? Wat zijn de kosten van een vuurwerkshow uit het verleden in verhouding tot een lichtshow zoals we deze in 2024 als afsluiting hebben gezien?	We hebben voor kermis 2025 geen vuurwerk georganiseerd vanwege de maatschappelijke discussie over vuurwerk in het algemeen. Het geld dat we niet hoefden uit te geven aan vuurwerk in 2025, hebben we besteed aan de eindshow 2025 (inhuur artiesten). Overigens komt het geld voor deze activiteit uit de promotiebijdrage van de exploitanten. In 2024 hebben we eenmalig een lichtshow georganiseerd. Dit was twee keer zo duur als een vuurwerkshow of inhuur artiesten.
in de PB staat vermeld dat we werken volgens de (binnen)stadsvisie: op welk besluit is deze zin gebaseerd?	Deze zin zou vervangen moeten worden door een zin waarin wordt aangegeven dat we werken aan het actualiseren van de binnenstadsvisie.
Programma 7. Verstedelijking, wonen en mobiliteit	
Is er bekend welke kavels er voor CPO in aanmerking kunnen komen? Zowel vanuit de gemeente om aan te bieden aan initiatiefnemers of vice versa?	We reserveren gronden voor CPO in de grotere gebiedsontwikkelingen waarin de gemeente over eigen grondposities beschikt. Voorbeelden zijn Amsteleind en Megen-Zuid. In gebiedsontwikkelingen waarin bouwers en ontwikkelaars over de gronden beschikken, attenderen wij hen op de kansen en mogelijkheden vanuit CPO-initiatieven. Een voorbeeld is de ontwikkeling van Euterpepark. Daarnaast zijn er zowel in de stad Oss als in de kernen locaties in beeld die in aanmerking kunnen komen voor CPO. Dit zijn gronden die in eigendom zijn van de gemeente. Of en wanneer we deze gronden in de markt zetten is afhankelijk van het woningbouwprogramma in de betreffende kern en de geschiktheid van de locatie voor CPO. Tot slot constateren we dat CPO-initiatieven via de Intaketafel worden ingediend. Bij dergelijke initiatieven moet wel overeenstemming zijn met de betreffende grondeigenaar.
Hoe wordt extra aandacht ingezet voor het gebruik van religieus erfgoed?	Als er religieus erfgoed uit de eredienst wordt onttrokken, is het aan de parochie om hier een nieuwe eigenaar voor te vinden. Zowel de gemeente als de parochie is zich er bewust van dat religieus erfgoed van grote maatschappelijke waarde is. Beide partijen willen zorgvuldig omgaan met het religieus erfgoed en willen samen optrekken in het herbestemmen van het religieus erfgoed. We willen dat de gemeenschap (dorps/stads/wijkbewoners) meer betrokken worden bij het behoud en het (her) gebruik van dit religieus erfgoed. Hierover zijn we nog in gesprek met de diverse parochies binnen onze gemeente. Hierbij moet wel opgemerkt worden dat: de parochie gehouden is aan het kerkelijk recht als het gaat om verkopen/vervreemden van kerkelijke eigendommen, rekening moet houden met opbrengstoptimalisatie en het religieus erfgoed niet mag verkopen onder de

Vraag	Antwoord
	getaxeerde waarde. Ook kan een parochie beperkingen opleggen aan de nieuwe bestemming van het kerkgebouw.
Er wordt gesproken over aanpassing van de subsidie voor gemeentelijke monumenten. Is al iets te zeggen over de richting?	In mei dit jaar is dit aan de orde geweest bij de Beantwoording motie helderheid financiële participatie erfgoed. Hierin staat: "Gezien de bezuiniging op de structurele middelen in de begroting waar wij nu voor staan, zal de herziening van de huidige subsidieverordening niet op korte termijn worden opgepakt. Intussen staan wij zeker niet stil in het begeleiden van herbestemmingsopgaven van gemeentelijke en rijksmonumenten binnen onze gemeente. Daarnaast zullen er dit najaar 100 nieuwe gemeentelijke monumenten worden aangewezen. Deze zullen ook gebruik kunnen maken van de huidige subsidiemogelijkheden. Een andere ontwikkeling die wij nauwlettend in de gaten houden, is de mogelijke instelling van een Rijksfonds voor het onderhoud van rijksmonumenten. Wij zullen in 2026 de bovenstaande punten evalueren. In 2027 zullen we starten met het onderzoeken van de mogelijkheden voor verruiming van de subsidieverordening 'in stand houding gemeentelijke monumenten 2012' en zullen we bij de raad terugkomen met de vraag om de hiervoor benodigde financiële middelen." Deze beantwoording is nog actueel.
Is er bekend hoeveel mensen er in 2025 beboet zijn voor het fietsen door de stad? Zo ja, hoeveel zijn dat er? Zijn dat er meer of minder dan vorig jaar?	Tussen 01-01-2025 en 29-10-2025 zijn 30 boetes uitgeschreven voor het fietsen door de stad. In 2024 zijn er, tussen 01-01-2024 en 31-12-2024, 80 boetes uitgeschreven.
blz 142 De autonome ontwikkeling 'behoudt formatie afdeling Ruimtelijke Ordening'; staat als budget neutraal in de tabel op blz 140; in de toelichting op blz 143 staat 'Voor de overige 2,5 fte gaan we nader onderzoek verrichten naar dekkingsmogelijkheden en komen hier op een later moment op terug.'. Vraag: Waarom zijn kosten van 2,5 fte niet als nadeel in de tabel op blz 140 opgenomen als er nog geen dekking voor is?	Uitgangspunt voor de overige 2,5 fte is dat hiervoor dekking gevonden moet worden door extra inkomsten uit anterieure overeenkomsten en/of uit projecten. Dit moet nog nader onderzocht worden om dit onderbouwd te kunnen doen. Tot die tijd wordt de formatie nog niet uitgebreid.

Vraag	Antwoord
bld 143 Milieuleges; Vraag: begrijp ik het goed dat milieuleges de leges zijn die een, qua milieubelasting vergunningsplichtige organisatie zelf moet gaan betalen voor de (verplichte) controles die ODBN uitvoert?	Nee het gaat niet om leges voor het uitvoeren van milieucontroles maar om leges die we heffen op het verlenen van een omgevingsvergunning voor milieubelastende activiteiten (omgevingswet).
In de Schadewijk komen 270 nieuwe woningen. Hoeveel verdwijnen er? Met andere woorden, hoeveel worden er netto toegevoegd?	De ontwikkeling aan de Spoorlaan/Zwaluwstraat in Oss maakt 268 nieuwe woningen mogelijk. Er worden 144 woningen gesloopt door BrabantWonen. Dit betekent dat er netto 124 woningen worden toegevoegd.
Het bouwen voor ouderen zorgt voor doorstroming. Nu wordt vooral ingezet op het bouwen van koopappartementen. Mijn indruk is echter dat veel ouderen liever van koop naar huur willen. Of naar een grondgebonden nultreden-woning. Of naar een knarrenhof. Klopt deze indruk? Kunt u ons informeren over de woonwensen van ouderen?	De woonwensen van ouderen zijn moeilijk samen te vatten in één voorkeur. Over het algemeen zien we dat ouderen die huren bij doorstroming vooral op zoek zijn naar een nieuwe huurwoning, terwijl ouderen met een koopwoning voornamelijk op zoek zijn naar een nieuwe koopwoning. In algemene zin is er veel vraag naar huurwoningen; dit is niet veel anders voor ouderen dan voor andere leeftijdscategorieën.
Wat wordt gedaan om te zorgen dat jongeren in de koop- en huursector buiten de boot vallen? Hoe groot is deze groep? En hoeveel jongeren worden inderdaad geholpen de huidige maatregelen (starterslening; flexwoningen)?	We nemen aan dat u bedoelt 'niet buiten de boot vallen'. Om ervoor te zorgen dat jongeren en starters niet buiten de boot vallen, is het nodig dat er voldoende aanbod aan betaalbare huur-en koopwoningen ontstaat. Dit regelen we enerzijds in de verschillende gebiedsontwikkelingen en projecten in de stad en de kernen; door in te zetten op de differentiatie zoals opgenomen in de Woonagenda 2025-2027 wordt ca. 70% van de woningen in het betaalbare segment gerealiseerd. Een deel van de betaalbare woningen zal behoren tot het goedkope segment. Daarnaast is het de bedoeling dat de bouw van nieuwe woningen in de vrije koop- en huursector leidt tot doorstroming in de huizenmarkt, waardoor bestaande woningen voor starters beschikbaar komen. De starterslening is een instrument waarvan is bewezen dat het effectief is; de flexwoning is een gewilde woonvorm, getuige de interesse in de woningen
Klopt het dat de ambitie voor een verhoogd of verdiept spoor definitief is losgelaten?	Het college heeft onlangs het advies op basis van de rapportage Quick Scan BO MIRT hierover, dat met de partners NS, Prorail, Provincie en Rijk is opgesteld, overgenomen. Dat betekent dat de onderdoorgangen voor het opheffen van de barriere werking het meest kansrijk zijn. Verdiepend onderzoek moet uitwijzen of op bepaalde knelpunten enigszins verhoogde of verlaagde sporen leiden tot optimalisaties. Dit is dus geen definitef besluit maar een richting voor vervolgonderzoek. Haalbaarheid van totaal verdiept of verhoogd spoor door de hele kern van Oss is zeer onwaarschijnlijk.

Vraag	Antwoord
Is het aantal actief woningzoekenden in 2024 bij Mooiland voor de gemeente Oss inmiddels bekend?	*volgt*
Meermaals is het de afgelopen maanden over het slopen van woningen gegaan. Graag wil ik de technische vraag uitzetten welke middelen de gemeente heeft (of zou kunnen hebben) om deze sloopplannen tegen te houden. Kijkend naar de gemeente Amersfoort wordt daar geen medewerking verleend aan sloop/nieuwbouw plannen wanneer niet tenminste 70% van de zittende huurders hiermee akkoord is. Op welke gronden zou zoiets in Oss ook kunnen en wat heeft de ambtelijke organisatie van de gemeenteraad nodig om dit eventueel te realiseren?	Als de ambtelijke organisatie een vergelijkbare afspraak als in Amersfoort moet maken, is daar een opdracht vanuit de gemeenteraad voor nodig. Vervolgens moet deze afspraak met de corporaties worden gemaakt.
Welke middelen heeft de gemeente (of kan de gemeente hebben) om leegstand aan te pakken? Wat heeft de ambtelijke organisatie hier van de raad voor nodig?	Er bestaan meerdere instrumenten die een gemeente in kan zetten om leegstand tegen te gaan. De bekendste voorbeelden zijn de Leegstandswet en de leegstandheffing. Ook hiervoor geldt dat er een opdracht van de raad nodig is om dit instrumentarium in te zetten.
Op grond van welke motivatie is gekozen voor de locaties van de 3 flitskasten aan de N329? Wie heeft hier een besluit over genomen?	Het besluit om flitskasten te plaatsen wordt genomen door het Openbaar Ministerie (OM). Gemeente Oss heeft bij de politie verzocht om advies uit te brengen over de mogelijke inzet van flitspalen voor verbetering van de verkeersveiligheid op de N329. Op basis van bij hun beschikbare gegevens over verkeersgedrag adviseerde de politie positief over het plaatsen van flitspalen op enkele locaties langs de N329. Wij hebben aan de hand van dit advies van de politie een verzoek bij het OM ingediend voor plaatsing van camera's op deze locaties. Uiteindelijk ligt de afweging om daadwerkelijk tot plaatsing van flitsers over te gaan bij het OM. Wij hebben geen inzicht in dit proces. Maar wij begrijpen dat daarbij onder andere wordt gekeken naar het beschikbaar zijn van (nieuwe) flitspalen, de problematiek in vergelijking tot aanvragen van andere gemeenten, het verkeersaanbod op de locatie en het streven naar landelijke spreiding van de flitspalen.
Wat zijn de totale parkeeropbrengsten van 2023 in de gemeente Oss?	*volgt*

Vraag	Antwoord
Wat zijn de totale parkeeropbrengsten van 2024 in de gemeente Oss?	*volgt*
Wat zijn de totale parkeeropbrengsten van 1 januari 2025 tot 1 oktober 2025 in de gemeente Oss?	*volgt*
Wat zijn de begrote opbrengsten van 1 oktober 2025 tot en met 1 oktober 2026?	*volgt*
Programma 8. Veilige omgeving	
BVO: welke maatregelen treft de gemeente als het gaat om toezicht en handhaving bij reguliere- en risico-wedstrijden? - Is hierin een verschuiving mogelijk waarbij de BVO meer verantwoordelijk krijgt voor toezicht, handhaving en crowd control? En waarbij de gemeente minder inzet pleegt?	BVO TOP Oss is geheel verantwoordelijk voor de veiligheid (inclusief crowd control) in het stadion. De veiligheid in de openbare ruimte buiten het stadion is de verantwoordelijkheid van de politie. De gemeente Oss zet structureel geen toezicht en handhaving in bij reguliere en risicowedstrijden.
Commerciële evenementen: Welke maatregelen treft de gemeente als het gaat om toezicht en handhaving bij commerciële evenementen? - Is hierin een verschuiving mogelijk waarbij commerciële evenementen meer verantwoordelijkheid krijgen als het gaat om toezicht, handhaving en crowd control? En waarbij de gemeente minder inzet pleegt?	De organisatoren zijn zelf verantwoordelijk voor de veiligheid op het evenemententerrein. Deze verantwoordelijkheid ligt dus al geheel bij de organisatoren (beveiligers, crowd control, verkeersplan etc). We zetten als gemeente alleen toezicht in bij de Osse Kermis (c evenement = grootste risico categorie). Bij alle overige evenementen (b en a evenementen) zetten we geen tot zeer beperkt toezicht in. We zetten op dit moment minimaal in op toezicht, handhaving en crowd control op evenementen.
Er wordt geconstateerd dat onze OOV-capaciteit relatief weinig is meegegroeid in vergelijking tot vergelijkbare gemeenten. Wat zijn de totale investeringskosten als we op het gemiddelde uit willen komen?	In maart 2025 heeft een extern bureau een rapport opgeleverd over de formatie van team OOV (zonder toezicht en handhaving) op basis van de veiligheidscijfers in Oss en in vergelijking met drie referentiegemeenten. Momenteel heeft Oss 471 misdrijven per fte. De drie referentiegemeenten hebben 363, 280 en 202 misdrijven per fte. De formatie per 10.000 inwoners is in Oss 0,98 fte. De formatie van de drie referentiegemeenten is 1,47, 2,1 en 2,6 fte per 10.000 inwoners.

Vraag	Antwoord
	Om tot een ongeveer vergelijkbare formatie t.o.v. de referentiegemeenten te komen is een aanbeveling uit het rapport om team OOV uit te breiden met 5 fte. Dat zou betekenen dat Oss 306 misdrijven per fte heeft en 1,51 fte per 10.000 inwoners. In de begroting vragen we 3 fte aan (strategisch adviseur, beleidsadviseur en data analist). Dit zijn de functies die op moment het meest noodzakelijk zijn om de basis op orde te krijgen. Vooralsnog verwachten we dat dit voldoende is voor de huidige ambitie. Met 3 fte extra heeft Oss 263 misdrijven per fte en 1,29 fte per 10.000. Dat is lager dan de 3 referentiegemeenten. De totale investeringskosten om op het gemiddelde, dus 5 fte, (ongeveer vergelijkbaar met referentiegemeenten) uit te komen zou betekenen nog 2 fte extra. Dit betekent €215.000,- bovenop de gevraagde kosten in de begroting.
In hoeverre wordt toezicht- en handhavingscapaciteit wijkgericht ingezet? En op basis waarvan wordt dit gedaan?	De boa's werken met name wijkgericht. Per wijk cq verzorgingsgebied hebben we 2 wijkboa's aangesteld. Zij zijn contactpersoon voor zowel in-en externe partners (politie, gebiedsregisseurs, burgers, ondernemers etc.).
Is er zicht op hoe de veiligheid van onze eigen mensen (handhavers, toezichthouders) op straat wordt ervaren?	We zien ook in Oss dat inwoners mondiger worden en vaker weerstand bieden. Het gaat voornamelijk om verbale en steeds vaker fysieke agressie op straat tegen boa's. Over het algemeen ervaren de boa's geen collectief onveilig gevoel tijdens het werk. Dit geldt ook voor de handhavers (bouw, ro en milieu). Uiteraard hebben we hier aandacht voor en worden de boa's hierop getraind.
We gaan starten met controles op onvergunde prostitutie (blz 155). Deden we dit in het verleden niet? En hebben we een beleidskader prostitutie oid? Of zit dit geborgd in lokale aanpak mensenhandel?	De controle op onvergunde activiteiten behoort altijd al tot de taken en bevoegdheden van de gemeente. Tot nu toe voert de gemeente nog geen controles uit op onvergund sekswerk. In de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) is een apart hoofdstuk opgenomen over sekswerk. Het sekswerkbeleid is zeer verouderd, we hebben extra capaciteit aangevraagd voor beleidsontwikkeling om onder meer dit beleidsstuk te actualiseren. De controles zijn nog niet geborgd in de lokale aanpak mensenhandel.
Art 13b: we zien dat sluitingen van panden minder vaak voorkomen: in 2021 10 keer, in 2024 4 keer. Wat is hiervan de oorzaak?	Door intensievere rechterlijke toetsing is een pand sluiten lastiger geworden. Daardoor komt het nu vaker voor dat er in plaats daarvan een dwangsom wordt opgelegd of dat er een waarschuwing wordt gegeven.

Vraag	Antwoord
	Het beleid hiervoor (zgn. Damoclesbeleid) is ook in 2023 gewijzigd. Er is dus meer diversiteit gekomen in de maatregelen.
Incidentmeldingen jeugdoverlast: is fors toegenomen: van 250 (2023) naar 338 (2024). Wat is hiervan de oorzaak?	Als we naar het gemiddelde kijken van de afgelopen 4 jaar, dan zijn de cijfers nog steeds rond het gemiddelde. Daarnaast zeggen cijfers weinig zonder een zorgvuldige duiding van de context. Om een beter beeld van de oorzaak te krijgen moet een verdiepende (data) analyse gemaakt worden van de afgelopen jaren. Een data-analist (aangevraagd in de begroting) kan hieraan bijdragen. Wel kunnen we aangeven dat de meldingen steeds vaker gaan over jonge kinderen (rond 8–11 jaar). Doordat de leeftijdsgroep groeit, neemt ook het aantal meldingen toe.
Aanrijtijden ambulances (niet expliciet benoemd in veilige omgeving, betreft nl RAV). Is er zicht op de actuele status met betrekking tot de aanrijdtijden, en dan specifiek in het grondgebied van de oude gemeente Lith?	Op 23 oktober 2025 heeft de gemeenteraad hierover een raadsinformatiebrief ontvangen. De rib geeft informatie over de aanrijdtijden ambulances.
Programma 9. Besturen in verandering van tijden	
Pagina 167: Kan met voorbeelden worden aangegeven dat door het ontbreken van een concernstaf dat we onvoldoende in staat zijn ontwikkelingen en signalen uit de regio en het Rijk op te pakken en te vertalen in het belang van Oss? En welke netwerken worden niet ten volle benut en wat voor kansen lopen we daardoor mis? Wat is niet gelukt wat met een concernstaf wel zou lukken?	Met de groei van de gemeente wordt Oss een gemeente die zich in nieuwe netwerken begeeft. We krijgen hierdoor andere podia om onze belangen te etaleren en komen hierdoor in aanmerking voor fondsen en middelen in een voor Oss nieuwe omvang. Dat vraagt andersoortige voorbereiding, inzet en uitwerking dan voorheen. Het is nieuw werk, in een nieuwe omgeving en nieuw organisatie-onderdeel. Als we deze werksoort niet implementeren zal bijvoorbeeld (het bestuur van) Oss geen rol van betekenis kunnen gaan spelen in Brabantstad (B7), VNG en G40 en zal het bijvoorbeeld geen landelijk netwerk op beslisniveau kunnen bouwen. Daarnaast worden zonder een concernstaf strategische beleidskeuzes minder planmatig, onvoldoende in samenhang en te vaak reactief gemaakt. En dat is gezien de grote maatschappelijke opgaven wel nodig. Dit zien we ook bij grote projecten zoals Raadhuislaan, de Schadewijk en de Spoorzone. Met name bij complexe dossiers is goed strategisch advies met oog voor scenario’s en bestuurlijke en maatschappelijke consequenties van besluiten van groot belang.
Pagina 168: Welk percentage personeelskosten is externe inhuur? Naar welk percentage streeft het college?	In 2024 is 24% van de totale loonsom besteed aan inhuur. Er is voor de gemeentelijke organisatie van Oss nog geen streefpercentage bepaald. Naar verwachting is dit jaar een plan van aanpak gereed om de hoeveelheid inhuur te verlagen. Hierin zal ook een

Vraag	Antwoord
	streefpercentage worden opgenomen. Het Rijk streeft sinds 2010 naar een norm van 10%, de zogenaamde Roemernorm. We hebben deze norm afgelopen jaren niet gehaald, net als veel andere overheden/het Rijk. Bij het Rijk en ook veel andere overheden is (voorgenomen) inzet om de hoeveel externe inhuur te verlagen.
Pagina 170: Manifest Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen wordt ondertekend. Kunt u met voorbeelden aangeven wat dit concreet inhoudt? Wat gaan we dan anders doen?	Met het ondertekenen van het Manifest wil de gemeente duurzaamheid, sociale rechtvaardigheid en ethiek structureel meenemen in het inkoop- en aanbestedingsbeleid. Hieronder een aantal concrete voorbeelden: Duurzamer inkopen • Voorbeeld: Bij de aanschaf van voertuigen kiest de organisatie voortaan voor elektrische of hybride modellen in plaats van dieselauto's. • Wat verandert er? Niet alleen de prijs is leidend, maar ook de CO_2-uitstoot en circulariteit van het product. Circulair inkopen • Voorbeeld: Bij de vervanging van kantoormeubilair wordt gekozen voor refurbished bureaus en stoelen, of voor meubels die modulair zijn opgebouwd en makkelijk te repareren. • Wat verandert er? De levensduur van producten wordt verlengd en afval wordt geminimaliseerd. Naast het te ondertekenen Manifest heeft de gemeente Oss ook al een actieplan voor de komende 2 kalenderjaren opgesteld. Met dit actieplan wordt concreet uitvoering gegeven aan het Manifest.
bld 169: We gaan gebruikmaken (waar zinvol) van nieuwe AI- en automatiseringstoepassingen. bld 171: We bieden onze organisatie moderne digitale oplossingen zoals AI en Robotisering die het mogelijk maken om onze processen vergaand te digitaliseren en daarmee een structureel voordeel te behalen Vraag: Wat is het beleid binnen de organisatie voor inzet van AI-toepassingen? Aandachtspunten daarbij Zijn gebruikers getraind of doet iedereen maar wat?	Ons uitgangspunt is dat AI en robotisering niet zelfstandig beslissen, maar worden ingezet als digitale assistenten om medewerkers te ondersteunen. De menselijke expertise en verantwoordelijkheid blijven altijd leidend. Hoe pakken we dit aan? **Pilotgroep gestart:** We zijn begonnen met een pilotgroep om zorgvuldig te onderzoeken hoe AI ons kan helpen.

Vraag	Antwoord
Worden AI gegenereerde uitkomsten zonder menselijke tussenkomst over de interne of externe muur 'gegooid'?	**Menselijke tussenkomst gegarandeerd**: AI-gegenereerde uitkomsten worden nooit zonder menselijke beoordeling gebruikt of "over de muur gegooid". Elke toepassing wordt gecontroleerd door een medewerker die verantwoordelijk blijft voor het eindresultaat. **Training en bewustwording:** Medewerkers worden getraind om AI als hulpmiddel te gebruiken, niet als vervanging van hun expertise. **Veiligheid en transparantie:** We hanteren de principes van de EU AI Act en zorgen voor duidelijke verantwoordelijkheidslijnen. Dit voorkomt dat "iedereen maar wat doet" en borgt dat AI-toepassingen voldoen aan wet- en regelgeving. Kortom: AI ondersteunt, maar vervangt nooit het menselijk oordeel. We werken stap voor stap, met aandacht voor training, ethiek en controle.
bld 166 Voor het 'wasstraat' proces is de mening van inwoners van belang voor de werking van een proces; Vraag: hoe wordt de mening van de inwoners vastgesteld?	Om inwoners hierbij goed te betrekken, denken we aan eenvoudige manieren zoals korte vragenlijsten, gesprekken met gebruikers of bijeenkomsten. Zo zorgen we ervoor dat onze digitale producten niet alleen technisch goed zijn, maar ook echt passen bij wat inwoners willen en nodig hebben. We werken dit plan verder uit.
bld 167 Bij veel gemeenten groeit de overhead automatisch mee wanneer de rest van de organisatie toeneemt in omvang. Dat is in Oss niet zo. Vraag: Waarom is dit in Oss niet zo en vrij veel gemeenten wel? Is dit in Oss een bewuste keuze geweest en zo ja van wie?	Er zijn andere gemeenten waarbij in het geval van formatie-uitbreidingen in het primaire proces er inderdaad een opslag geldt voor overhead. Als voorbeeld een extra formatie met brutosalaris van bijvoorbeeld € 80.000 krijgt dan een opslag van bijvoorbeeld € 35.000. Hiermee wordt een extra capaciteitsaanvraag een stuk duurder namelijk in totaal € 115.000. Omdat hiermee dus direct de stijging van overhead met wordt gefinancierd. Tot nu toe is dit bewust zo gedaan, om aanvragen voor formatie-uitbreidingen in primaire proces gelijk te stellen aan formatie-uitbreidingen in de overhead (moeten tegen elkaar afgewogen worden). In praktijk zien we echter wel dat de keuze om dan te investeren in het primaire proces makkelijker te maken is dan in de overhead. Daarom zie je dat vooral grotere gemeenten kiezen voor een systeem van automatisch meegroeien van de overhead, inclusief monitoring op het percentage overhead. We gaan een voorstel uitwerken om te kijken of een dergelijk systeem bij onze gemeente past en hoe dit dan inhoudelijk vorm te geven.

Vraag	Antwoord
bld 176 par 3.5 'Waar staat je gemeente' Vraag: Deze tabel mag enige toelichting krijgen	In deze tabel nemen we de verplichte indicatoren op vanuit de BBV. Doel van deze indicatoren is de vergelijkbaarheid met andere gemeenten. De cijfers die in de tabel zijn opgenomen zijn gebaseerd op de begrote kosten van 2025 (geen werkelijke cijfers dus).
Er wordt gesteld dat Oss groeit en dat daarom de organisatie mee moet groeien. Kan dit in beeld worden gebracht? Bijvoorbeeld met een staatje waarin in de ene kolom het aantal inwoners staat in verhoudingsgetallen ten opzichte van bijvoorbeeld 2015 en in de andere kolom het aantal fte in verhoudingsgetallen ten opzicht van bijvoorbeeld 2015?	We bedoelen met de groei van de gemeenten niet alleen het aantal inwoners, maar met name de groei op het gebied van complexiteit aan taken, de toename van ambities en de toename van taken en verantwoordelijkheden die we vanuit het Rijk krijgen als gemeente. Om die taken uit te voeren zal de organisatie moeten groeien in omvang maar ook in een andere manier van werken. Er is geen rechtstreeks verband tussen groei in aantal fte bij een gemeentelijke organisatie.
Hoeveel fte wordt ingehuurd om vacatures en onderbezetting in te vullen? Hoeveel procent van de totale formatie betreft dit? Wat zijn de totale kosten? Graag een meerjarig overzicht.	Zie bijlage. In de bijlage laten we de totale vacatureruimte qua formatie per jaar zien, het jaarlijkse inhuurpercentage over de afgelopen jaren en de financiële vertaling hiervan voor het jaar 2024.
Een van de argumenten om een concernstaf in te richten zou de komst van de Omgevingswet zijn (bladzijde 167). De Omgevingswet vervangt een heleboel andere wetten en is juist bedoeld om de procedures sneller en eenvoudiger te maken. Ik begrijp dat opstart en implementatie kruim kost. Maar daarna moet het toch juist eenvoudiger worden voor onze organisatie? Klopt dat dan niet? Waarom niet?	KPMG en Cebeon onderzochten in opdracht van de Interbestuurlijke Werkgroep Financiën (IWF) de financiële impact van de Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging bouwen (jaar 2025). Uit dit onderzoek blijkt dat de terugverdientijd voor gemeenten gemiddeld ligt op 29 jaar. Eerdere onderzoeken lieten ook al zien dat de stelselwijziging voor de maatschappij als geheel gunstig kan uitpakken vooral voor inwoners en bedrijven. Voor gemeenten vielen de effecten echter minder positief uit. Een lange terugverdientijd voor gemeenten.
Er wordt gesteld dat we een positie hebben verworven in een aantal netwerkorganisaties en dat dit 'een aantal mooie kansen voor de ontwikkeling van onze gemeente heeft opgeleverd'. Kunt u een aantal voorbeelden noemen die we zonder lidmaatschap van bijvoorbeeld B7 of G40 gemist zouden hebben?	Het is altijd achteraf altijd lastig te stellen welke zaken je hebt gemist in het verleden. We zien wel dat we nu een goede aansluiting hebben bij de G40 en de B7. Dit geeft kansen en ingangen bij onder andere de provincie en ministeries.

Vraag	Antwoord
Het ziekteverzuim bij de gemeente is al jaren hoger dan bij andere gemeenten. Wat is de oorzaak en waarom lukt het niet om dit terug te dringen?	In 2024 lag het verzuim van de gemeente Oss nog onder het niveau van de 100k+ gemeenten (bron A&O fonds) maar groeide. Daarom is er in de eerste helft van 2025 een analyse gemaakt. Oorzaken van verzuim zijn medische aandoeningen, werk-prive balans, werkgerelateerd verzuim en werkstress. Op basis van deze analyse is een verzuimaanpak goedgekeurd. Het terugdringen van verzuim heeft een hogere prioriteit gekregen. Binnen de aanpak wordt geïnvesteerd in preventie, kennis, procesverbeteringen, uitbreiding op ondersteuning (bijv. door inzet van een verzuimspecialist en een preventiecoach) en betere sturing en afstemming.
In tabel 3.4 staat ook een indicator 'norm banenafspraak'. Wat wordt met deze indicator bedoelt?	Deze indicator verwijst naar de afspraak tussen de Nederlandse overheid en sociale partners (werkgevers- en werknemersorganisaties) om banen te creëren voor mensen met een arbeidsbeperking.
Tabel 3.5 geeft een aantal indicatoren weer voor de gemeente Oss. Kunt u ons een vergelijking sturen met een aantal andere soortgelijke gemeenten?	In deze tabel nemen we de verplichte indicatoren op vanuit de BBV. Doel van deze indicatoren is de vergelijkbaarheid met andere gemeenten. Voor de cijfers die opgenomen zijn binnen programma 1 t/m 8 en 10 zijn de cijfers goed vergelijkbaar via de website van 'waarstaatjegemeente': https://www.waarstaatjegemeente.nl/mosaic/dashboard/besluit-begroting-en-verantwoording--bbv- Daar kan je Oss vergelijken met bijvoorbeeld verschillende grootteklassen of regio. Voor de indicatoren op het gebied van organisatie zijn deze niet te vinden via deze website. Gemeenten plaatsen die zelf in hun begroting of jaarrekening. Doorgaans laten de cijfers hier wel afwijkingen zien omdat de berekening en uitgangspunten van begroten verschilt. Gemiddelden van gemeenten zijn te vinden via het A&O fonds: https://personeelsmonitorgemeenten.incijfers.nl/mosaic/dashboard De cijfers die in onze tabel zijn opgenomen zijn gebaseerd op de begrote kosten van 2025 (geen werkelijke cijfers dus).

Vraag	Antwoord
Aanpassing van de organisatie en bedrijfsvoering kost 200.000 euro structureel. Waarvoor?	We stellen voor om € 0,2 miljoen per jaar beschikbaar te stellen voor aanpassingen in de organisatie/ bedrijfsvoering. De vorming van de concernstaf, en de recente vorming van een team facilitair, maakt het noodzakelijk om aanpassingen te doen in de organisatie van bedrijfsvoering. Hiermee zorgen we voor adequate aansturing en personeelszorg. Dit is nodig voor versterking / uitbreiding van het management. Het gaat om een teamleider juridische zaken, inkoop en bestuursondersteuning, een teamleider KCC en een aanvulling van management ondersteuning.
Kan er een overzicht worden verstrekt van de formatie toevoegingen in de programmabegroting 2026?	Dit overzicht hebben we toegevoegd in de bijlage.
Programma 10. Financieel beleid	
In programma 10 lezen we op pagina 188 dat de BSOB mogelijk onder (financiële) druk is gekomen door de toetreding van waterschap de Dommel en de Dienst Dommelvallei. Wat zijn de effecten van deze toetredingen? Waaruit bestaat de (financiële) druk en hoe groot is deze?	Zoals we ook bij besprekingen van kadernota's van de BSOB hebben aangegeven monitoren we de uitvoering bij de BSOB nadrukkelijk. De BSOB is de afgelopen jaren door extra toetreders sterk gegroeid. Dit is erg mooi en tegelijkertijd een risico omdat processen, mensen ingepast moeten worden. We zien op dit moment geen specifiek financieel risico.
Paragrafen/ Overige	
Integraal voorzieningenbeleid: Pagina 269: Kunt u concrete voorbeelden noemen van het afstoten van gebouwen dat het college wenselijk acht? Waarom moeten minder meters worden gerealiseerd?	Minder meters zijn geen doel op zich, het uitgangspunt is effectief en efficiënt ruimtegebruik. We streven daarin naar een duurzame balans tussen maatschappelijke behoeften en passende accommodaties die onze beleidsdoelen mogelijk maken. Maatschappelijke ontwikkelingen, nieuwe inzichten en technische mogelijkheden leiden tot veranderende behoeften en kansen waarop we blijven sturen. Dit is een dynamisch proces. Op sommige locaties zien we een afnemende ruimtevraag, terwijl die op andere plekken juist stijgt. Ook zijn we ons meer bewust van de schaarste in ruimte en middelen en de ecologische belasting van gebouwen en hun gebruik. We zien ook kansen om sterke gemeenschappen te bouwen door verschillende groepen dezelfde (multifunctionele) ruimte te laten gebruiken. Concrete voorbeelden van ruimte die we efficiënter gaan gebruiken zijn de scholen in Megen, Macharen en Haren die we op één locatie gaan huisvesten (Kindlandschap De Eiber). Een belangrijk voordeel is ook dat de exploitatie hierdoor betaalbaar blijft voor

Vraag	Antwoord
	het schoolbestuur. Een ander voorbeeld is de huisvesting van SBO Het Baken, De Lockaert en De Polderhof in één gebouw. Een belangrijk voordeel is ook dat we inclusief onderwijs kunnen faciliteren in één gebouw. Voorbeelden van sportaccommodaties zijn het open sportpark Wilgendaal in Herpen. Hier werken clubs verregaand samen om vanuit één organisatie en multifunctionele accommodatie een veelheid aan sporten en bewegen voor de hele gemeenschap mogelijk te maken. De tennisaccommodatie komt hierdoor vrij. In Ravenstein - Demen (locatie Onder d'n Plag) en Megen - Haren (sportpark Den Heuvel) zijn sportverenigingen gefuseerd op één accommodatie. De sportparken in Ravenstein en Haren stoten we af. In het domein ontmoeten realiseren we één MFA Loovelt samen met Brabant Wonen. De wijkaccommodaties Hille en De Bonte Hoef sluiten en gaan samen in deze accommodatie. In de dorps- en wijkaccommodaties wordt conform onze visies op de Sociale basis en Thuis in de buurt steeds meer preventieve collectieve dienstverlening en zorg verleend. Hierdoor komt elders ruimte vrij, bijvoorbeeld de activiteiten in het Talentcentrum die zijn ondergebracht in enkele wijkaccommodaties.
Pagina 318: Welke middelen in het Sociaal Domein zijn geoormerkt?	De meeste geldmiddelen voor het sociaal domein krijgen we via een algemene bijdrage uit het Gemeentefonds (bijvoorbeeld voor jeugd en Wmo). Het is een algemene totaalbijdrage, die we dus niet specifiek aan afzonderlijke taken kunnen koppelen. Het geld uit de algemene uitkering is vrij besteedbaar. Soms krijgen we wel geoormerkte middelen. Deze krijgen we dan via een specifieke uitkering gekoppeld aan een hele specifieke taak.

Bijlage

In onderstaande tabel is overzicht van toegestane formatie- bezetting en vacatureruimte over de afgelopen jaren weergegeven.
Voor 2025 geldt dat dit de peildatum is van begin oktober.
De formatie aantallen zijn inclusief de medewerkers die bij ons in dienst zijn en waarbij wij als centrumgemeente taken verrichten voor andere gemeenten (zoals RBL en Regioteams). Ook de personeelsleden van het Golfbad die nog bij ons in dienst zijn, zijn hierin opgenomen.

Vacatureruimte

Omschrijving	Werkelijk 2020	Werkelijk 2021	Werkelijk 2022	Werkelijk 2023	Werkelijk 2024	Prognose 2025
Formatie (fte's)	728,83	753,62	798,28	863,98	906,90	920,38
Bezetting (fte's)	706,27	710,24	761,98	805,19	844,56	870,58
Vacatureruimte (fte's)	*22,56*	*43,38*	*36,30*	*58,79*	*62,34*	*49,80*
Vacatureruimte (%)	*3,1%*	*5,8%*	*4,5%*	*6,8%*	*6,9%*	*5,4%*

* de vacatureruimte landelijk (A&O fonds) 2025 is op dit moment nog niet bekend.

Dus we hebben jaarlijks 5-6% aan vacatureruimte, ruim 50 fte.

Het inhuurpercentage
In de onderstaande tabel geven we inzicht in het inhuurpercentage van de afgelopen jaren. Dit betreft de totale inhuur ten laste van personeelsbudgetten en ook inhuur ten laste van projecten en activiteiten.

Inhuurpercentage	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**
Totaal	17%	19%	29%	28%	24%

In euro's is dit dan voor het gehele jaar 2024 als volgt:
- Totale vaste salariskosten: € 71.520.651 (76%)
- Totale inhuur: € 22.797917 (24%)
- Totale loonsom, inclusief inhuur: € 94.318.569 (100%).

Bijlage: Overzicht met formatie toevoegingen in de programmabegroting 2026-2029

Onderwerp	Incidenteel/ Structureel	Bedrag per jaar	Dekking/toelichting
Autonome ontwikkelingen			
Extra uitvoeringskosten Klimaat en Energie: 1,0 fte senior projectleider gebouwde omgeving, 1 fte junior projectleider klimaat, 1 fte beleidsmedewerker klimaat en energie en 3 fte projectmedewerkers gebouwde omgeving.	S	€ 631.000	Dekking vanuit de extra middelen die we van het Rijk krijgen om de uitvoering van klimaat en energiebeleid te stimuleren (CDOKE)
Behoud formatie afdeling Ruimtelijke ontwikkeling: Juridisch adviseur RO	S	€ 302.000	Dekking vanuit hogere opbrengsten anterieure overeenkomsten en leges
Omgevingswet: Juridisch adviseurs, beleidscoördinator, regelanalist, beleidsmedewerkers Wonen en milieu en een milieujurist	I (1 jaar)	€ 1,1 miljoen	Dekking uit de reserve omgevingswet
Extra capaciteit omgevingswet vergunningen: Jurist impact omgevingsrecht en een regisseur vergunningen	S	€ 151.000	Indirect dekking uit de hogere opbrengsten voor omgevingsvergunningen
Ombuigingsvoorstellen			
Kostenbeheersing Jeugdhulp: beleidsmedewerker, uitvoerend beleidsmedewerker en jongerenconsulent	I (4 jaar)	€ 239.000	Dekking uit de reserve kostenbeheersing sociaal domein
Kostenbeheersing Wmo: Wmo consulenten en een kwaliteitsmedewerker	I (2 jaar)	€ 492.000	Dekking uit de reserve kostenbeheersing sociaal domein
Nieuw beleid			
Fysieke locatie Werkcentrum Noordoost Brabant (team Werk & Inkomen)	I (3 jaar)	€ 88.000	Dekking vanuit het participatiebudget
Extra capaciteit veiligheid: Strategisch beleidsadviseur, Beleidsadviseur, Data analist, 2 BOA’s	S	€ 524.000	Geen dekking, nieuw beleid
Extra capaciteit veiligheid: Maasland Interventie Team en preventief toezichthouder	S	€ 168.000	Geen dekking, nieuw beleid
Aanpassing organisatie en bedrijfsvoering: teamleider Juridische zaken, inkoop en bestuursondersteuning, teamleider KCC, managementondersteuning	S	€ 213.000	Geen dekking, nieuw beleid

Onderwerp	Incidenteel/ Structureel	Bedrag per jaar	Dekking/toelichting
Concernstaf: 2 concernstrategen, directiesecretaris, strateeg netwerkcoördintator, strategisch bedrijfsvoeringsadviseur	S	€ 633.000	Geen dekking, nieuw beleid
Organisatieontwikkeling: Tijdelijke formatie, opleidingen en overige kosten. Formatie betreft programmamanager en ondersteuning, communicatie adviseur voor interne communicatie	I (2 jaar)	€ 194.000	In totaal wordt € 1 miljoen gevraagd, de rest wordt betaald uit de reserve organisatieontwikkeling.
Doorontwikkeling personeelsbeleid- en organisatie: Tijdelijke formatie voor recruiter, verzuimcoach en preventiecoach, beleidsadviseur, programmamanager, P&O adviseur	I (2,5 jaar)	€ 673.000	Geen dekking, voor de periode 2025 tot en met 2028 vragen we in totaal € 1,7 miljoen voor het doorontwikkeling van ons personeelsbeleid en organisatie.
Duurzame inkoop: Coördinator Maatschappelijk verantwoord opdrachtgeven en inkopen (MVOI)	I (2 jaar)	€ 66.000	Geen dekking, nieuw beleid
Extra budget raadscommunicatie	S	€ 36.000	Geen dekking, nieuw beleid
Budgettair neutrale wijzigingen			
Formatie medewerker Elzenhoek	S	€ 35.000	Dekking vanuit voordelen binnen budget voor duurzaamheid binnen vastgoed
Vastgoedjurist	S	€ 92.000	Dekking vanuit voordelen binnen budget vastgoed
Medewerker grondzaken	S	€ 81.000	Dekking uit van reserves en voordelen binnen vastgoed